

at give En visse Friheder og Rettigheder til at kunne indrette sig, om jeg saa maa sige, mere behageligt, end det kan lade sig gøre for Tiden.

Hvis jeg har Ret i den Opfattelse, at det er saadan, at det Lovforslag, som staar først paa Dagsordenen, det, der angaar Menighedsraad, mere gaar ud paa, ligesom at lægge et Ansvar over paa de enkelte Medlemmer af Menighederne — hvis jeg har Ret i, at det er særlig denne Side af Lovforslaget, som har Betydning, saa vil jeg gerne bede om, at vi ogsaa under Forhandlingerne netop gaa ud fra den Betragtning, at det, det her drejer sig om, er ikke saa meget det at give større Friheder. For jeg maa tilstaa, at jeg kan i og for sig ikke se de større Friheder, som gives Folkekirken gennem denne Lov om Menighedsraad; jeg kan meget mere se, at det er Hensigten at faa et Ansvar, som Folkekirkens Medlemmer ikke have nu, lagt over paa Folkekirkens Medlemmer. Og dette anser jeg for overordentlig heldigt; jeg tror, at den største Betydning, den største Virkning, vi ville faa at se af Lovforslaget om Menighedsraad, hvis det bliver ført ud i Livet, vil blive den, at Sognemenighederne eller de enkelte inden for Sognemenighederne ville komme til at føle, at de faa deres Part af Ansvaret for, hvorledes Menighedslivet udvikler sig. Det er altid saa rart at have det saadan, at man kan skyde Ansvaret fra sig; saa at man kan lægge Ansvaret for, hvad der sker eller ikke sker i Samfundet eller Samfundene, større eller mindre, som de ere, over paa en anden end en selv, og navnlig er det rart at kunne skyde Skylden for alt muligt over paa en Institution. Det, at kunne sige: Ja, at det er saadan eller saadan inden for Folkekirken, at Præsterne ere tvungne til dette eller hint, at de ikke have denne eller hin Frihed osv.; det er en Følge af hele den folkekirkelige Ordning, det er en Følge af hele Systemet, som det er, det er jo noget, som høres saa tidt. Jeg gad vide, om det ikke er saadan med de fleste af vore Præster, at de over for deres Samvittighed, og de Indvendinger, den kunde gøre, forsvare sig med, at naar de en Gang ere gaaede ind under Præsteløftet og i det hele taget ind

i den Stilling at være Præst, saa har det ført med sig, at de have maattet ligesom finde sig i baade det ene og det andet, som de maaske ellers ikke vilde finde sig i; de vælte da Ansvaret for, at de gaa med til det ene eller det andet, som de under andre Forhold ikke vilde gaa med til, over paa Institutionen; det er den, som skal bære det Ansvar, som rettelig burde ligge dels paa Præsten og dels paa Medlemmerne inden for Menigheden.

Maa jeg straks i denne Forbindelse sige, at jeg aldeles ikke forstaar de Udtalelser, som gaa ud paa, at man maaske endogsaa slet ikke skulde have Præsterne med ind i Menighedsraadene og under alle Omstændigheder ikke have dem som fødte Formænd i Menighedsraadene. Jeg forstaar slet ikke dette, for gaar Lovforslaget ud fra at lægge Ansvaret for en hel Del af, hvad der enten sker eller ikke sker inden for Menigheden, over paa Menigheden, saa gælder det sandelig først og fremmest om at faa den Del af Ansvaret, som rettelig bør hvile paa Præsten, lagt paa ham. Vi skulle huske paa, at han bør have en ikke ringe Del af Ansvaret, og at det skulde nødig være saaledes, at han kunde sige: Det er jeg udenfor, det har Menighedsraadet med at gøre. Han skal vide, at han har sin fulde Del af Ansvaret for, hvad der sker eller ikke sker.

Jeg havde Lyst til her at gøre en Sidebemærkning, som ganske vist ikke staar i direkte Forbindelse med Lovforslaget, men med, hvad jeg her har nævnt om Ansvaret, og navnlig om, at det skulde være Præsterne, der skulle have Ansvaret for, baade hvad der sker og hvad der ikke sker, men maaske burde ske. Det er en Bemærkning, som staar i Forbindelse med en Udtalelse, der kom fra det ærede Medlem for Fakse (Anton Jensen) under Finanslovbehandlingen, en Udtalelse, som han knyttede til et Cirkulære, der er udstedt af Kultusministeren angaaende Samarbejdet eller, hvad jeg skal kalde det, mellem Folkekirkens Præster og Frimenighedens Præster. Jeg vilde ogsaa der gerne have haft det saaledes, at, naar der var Tale om at yde Frimenighederne en Tjeneste eller en Hjælp, at det saa var Folkekirkens Præster, der havde Ansvaret for, hvad de